

Жуйка

КУПИТИ

Про книгу

У світі є все, чого ти хочеш, і все, чого боїшся. Ця невелика книжка аж ніяк не претендує охопити щось більше, ніж одну людську мрію. Мрію про справжнє. Справжнє життя, справжнє кохання, справжню музику. Тут забагато випадковостей, вигадок, колонаукових нісенітниць і настільки очевидної правди, що інакше, ніж «казка для тих, хто не став дорослим», цю історію не назвеш... Читати *andante*.

Марія Козиренко

ЖУЙКА

Анотація

Дизайн обкладинки Анни Гай

У художньому оформленні книжки використано фото Максима Фіногеева та ілюстрації Марії Козиренко

КОЗИРЕНКО Марія

Жуйка. Повість. — Львів: Кальварія, 2016. — 120 с.

ISBN 978-966-663-356-2

У світі є все, чого ти хочеш, і все, чого боїшся. Ця невелика книжка аж ніяк не претендує охопити щось більше, ніж одну людську мрію. Мрію про справжнє. Справжнє життя, справжнє кохання, справжню музику. Тут забагато випадковостей, вигадок, колонаукових нісенітниць і настільки очевидної правди, що інакше, ніж «казка для тих, хто не став дорослим», цю історію не назвеш...

Читати andante.

All rights reserved.

Усі права застережено.

ТОВ «Кальварія», а/с 328, 79000, Львів, Україна

E-mail: copyright@msbrand.net, petro@calvaria.org.ua

© Марія Козиренко, текст, 2016

© Марія Козиренко, ілюстрації, 2016

© Максим Фіногеев, фото, 2016

© «Кальварія», 2016

- ПГП -

На розі стояв скрипаль. Його музика спочивала десь у теплій кишені, вперемішку з соняшниковим насінням, шматком зім'ятої фольги від шоколаду й кількома не зовсім ще затертими в людських руках купюрами.

Всупереч усім прогнозам, люди не остаточно перейшли на електронні розрахунки, тож у старенькому футлярі, який Марц розкладав перед собою, коли грав на вулиці, час від часу дзвеніло й шурхотіло.

Можливо, що й не все було так по-справжньому, як того хотілося Марцеві. Принаймні одного йому не вистачало точно. Марц хотів потримати в руках справжню скрипку. Так, щоб дійсно мати її в руках і точно знати, що вона є.

Марц про справжні скрипки чув, здогадувався, вірив, що вони десь існують. У пам'яті. У легендах чи побрехеньках деяких знайомих ідіотів. Наприклад, Арм, флейтист із вулиці Зайвої, хвалився, що у його батька вдома є справжня скрипка, але коли Марц попросив принести її, той почав відморожуватися, мовляв, давно з батьками не спілкується й узагалі забув, де вони живуть.

Марц просто хотів грати на скрипці. Бо те, що він робив, стоячи на розі бульвару Нового Часу й вулиці з архаїчною назвою Механічна, називалося ПАМ'Я — скорочено від «Програма актуалізації мистецьких явищ».

Три роки тому Марц отримав ліцензію у міському відділі мистецьких стандартів (сектор аудіоінформації). Йому видали казенний інструмент — маленький прямокутний предмет чорного поглинаючого кольору, який вуличні музиканти між собою називали «жуйка» — через подібність форми. Крім того,

хтозна, що саме після вторинної переробки використовували для виготовлення цих штук... Взагалі-то, згідно з інструкцією і техпаспортом, ця штука називалася ПГП — портативний генератор предметів.

Щодня опівдні Марц виходив на ріг Нового Часу й Механічної, розкладав порожній футляр від скрипки, кидав туди кілька купюр «на розплід», вмикав «жуйку». Три послідовні натискання вказівним пальцем правої руки на сенсор — і «...з молекул оточуючого середовища шляхом перерозподілу і квантового хренолізу утворюється музичний інструмент заданого програмою типу». Так написано в інструкції до «жуйки». Удавана скрипка настроювання не вимагала, смичок завжди плив струнами ідеально, і, що таке каніфоль, Марц не уявляв. Вміння грати також не належало до обов'язкових умов користування цим витвором науки. Вбудована програма звукоімітації й видиме тільки музикантові голографічне меню «жуйки» дозволяли обирати для псевдовиконання найскладніші твори. Залишалося лише водити смичком, елегантно притискати струни до грифа пальцями лівої руки й напускати на себе екзальтованого вигляду.

Якось, сидячи в черзі на щорічну діагностику ПГП у тому ж таки відділі мистецьких стандартів, Марц почув, що один шалений програміст-мистецтвознавець написав для «жуйки» програму, яка імітує розстроєний інструмент.

Проте з того уривка чужої розмови Марц мало що зрозумів. Він не до кінця второпав, навіщо потрібно спеціальною програмою розстроювати іншу, по суті, таку саму спеціальну програму... А як потім її настроювати? Чи не зіпсується від цього пристрій?

А втім, Марца таке дивне доповнення до старої доброї «жуйки» мало турбувало. Йому вистачало стандартних моделей. До того ж нещодавно один знайомий, теж скрипаль, з вулиці

Солоної, підігнав іншу симпатичну прогу на «жуйку», яка щоразу під час активування генерувала новий колір скрипки. Це було весело, від цього не віяло ніякою історією чи традицією.

Колір скрипки, щоразу новий, полегшував Марцеві вибір, яку саме музику сьогодні грати.

Позавчора програмка згенерувала щось схоже на хакі, тож Марц без роздумів почав «Пісню останньої війни» Сатра Кома.

Це була ніби гра із самим собою. Досить цікава й не надто складна.

- JOHNNY -

«Я не один». Так Марц щовечора себе заспокоював, вкладаючись спати.

У його квартирі були два блакитні вікна майже попід самим дахом добісаповерхового будинку, в якому, проте, окрім Марца та ще, може, десятка таких самих однаків ніхто не жив.

Колись цей будинок зводився для того, щоб компактно розмістити в собі зо п'ять сотень середнього достатку й розміру офісів. Перший поверх уже орендували бюро ритуальних послуг «Назавжди з нами», фірма з обслуговування свят «Діонісіка» та ще якась компанія, що торгувала софтом.

Що потім сталося із забудовниками, достеменно невідомо. Зникли, розчинилися, вирушили в навколосвітню без попередження й вороття... У газетах писали, що це чергова афера. Тільки от у чому вона полягала, жоден із журналістів вигадати так і не зміг, бо дім — ось він, будівництво завершено, будівлю здано.

Так само зникли ті кілька фірм, які вже мали договори оренди в новобудові. Подейкують, що у кімнаті на третьому поверсі із табличкою «Назавжди з нами» досі стоять два письмові столи, крісла, шафа з паперами і мармуровий янгол. Нібито діти бачили крізь шпарину в дверях.

Покинутий будинок перейшов у муніципальну власність, флегматична міська влада довго не могла вирішити, що з ним робити, зрештою ухвалила пустити туди за невеличку плату якихось невибагливих мешканців.

Марц побачив оголошення в коридорі відділу мистецьких стандартів і того ж дня пішов до контори винаймати житло. Він якраз тиждень тому посварився з дівчиною, в якої жив останні

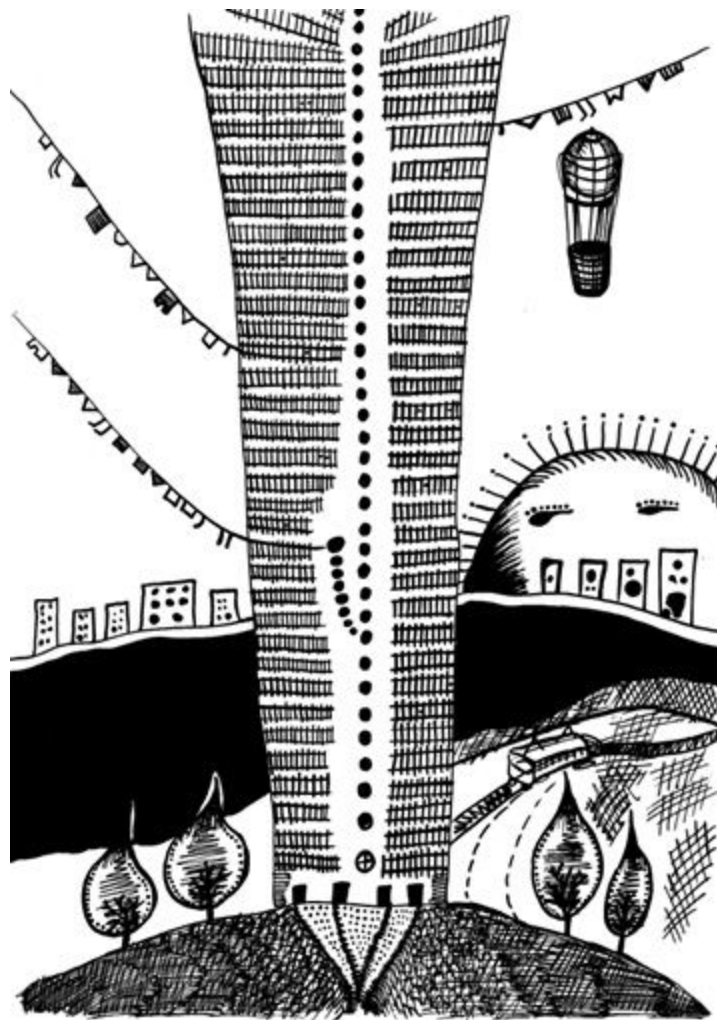
два роки, а друзі, в яких міг переночувати, невблаганно закінчувались.

Плата виявилася справді менш ніж помірною, і вже наступного дня Марц, обравши собі 99-й поверх і півтори кімнати (одна і ще чималий коридор плюс кухня), перевіз туди весь свій затишок: надувне ліжко, кілька потертих книжок Рея Бредбері, розкладний столик, за яким можна писати або їсти, сидячи на підлозі, одяг і найнеобхідніший дріб'язок, що весь умістився в коробку з-під взуття (до того ж літнього).

Марц був звичний до зміни помешкання. Знайомі іноді жартували — мовляв, це все краплі циганської крові не дають йому всидіти на місці. Можливо, що й так. Хоча від того циганства в нього залишилася лише добряче розведена кров. Та ще згадка про діда Йона — наполовину молдаванина, наполовину цигана. Дід був доцент, кандидат історичних наук, самотній, дивакуватий чоловік своєї колишньої дружини, жив у захаращеній паперами кімнатці-кабінеті на околиці Кишінау, все життя вдавав, що вивчає циганську історію, знав кілька слів романес і любляв, коли друзі називали його *Johnny*.

Марц запам'ятав його добре й навіть трохи вивчив за ті кілька років між першою шкільною бійкою з однокласниками й першою (і, на щастя, останньою) ніччю, яку Марц провів за ґратами. Через що — навіть шкода часу згадувати — кілька неестетичних синців на коштовній пиці двоюрідного племінника третього заступника міського голови з особливо неважливих питань (чи щось таке). Хай там як, ці кілька років, які Марц провів зі своїм дідом, його мало чого навчили. Хіба що час від часу прикидатися, ніби його справді хвилює хоча б щось, окрім насущної секунди буття світу, впродовж якої йому хотілося, наприклад, вийти на вулицю, встелену шовковим асфальтом, і, ставши посередині, крикнути на весь дужий голос про те, що жити хочеться як ніколи сильно! про те, що він оце

щойно закохався в якусь дівчину без жодних планів на своє три мільярди чотириста мільйонів дев'ятсот сімдесят четверте від початку світу життя! про те, що пахощі скошеної трави забивають йому влітку всі спекотні думки своїм зеленавим шалом! про те... Словом, багато про що хотілося би сповістити Марцеві цьому світові, стоячи посеред вулиці на шовковому асфальті. Та він уперто мовчав.

Дід, попри всю свою етнічну половинчастість, прагнув прищепити онукові хоч би щось ромське. Виходило в нього не надто вдало, проте ці спроби Марц міг би записувати до свого щоденника як невеличкі оповідки.

Зрештою, він цього, ясна річ, не робив. Марц іноді писав довгі занудні вірші, присвячуючи їх по черзі трьом найкрасивішим дівчатам у класі. Час від часу заводив чистий блокнот, в якому планував записувати всі геніальні думки, що до нього приходитимуть. А от щоденник — ні. Ніколи.

21 вересня. Звичайний день. Увечері ходив із хлопцями в «Патрію» дивитися «Тром-3». Не сподобалося. За вечерею дід знову розказував мені про своє життя. Як же він, гад, багато всього пережив — стільки розказувати.

Говорив, що коли був малим, то любив виходити до траси й дивитися на вантажівки, що мчали повз, уявляв, звідки й куди вони їдуть, а потім повертався додому й роздивлявся ті уявні маршрути на карті СРСР. Казав, наче там, біля траси, йому якось відкрився цілий світ. Мені здається, що бреше.

29 вересня. Фізичка вліпила мені двійку за лабораторну. Завтра сказала прийти «з батьками чи хто там у тебе». Бо я їй ненавмисне поламав якийсь — як його там — динамометр. Зате тепер хлопці в класі вважають мене найсильнішим.

Сказав дідові. Він не лаявся, тільки подивився на мене, як на дебіла, і сказав, що до школи зі мною не піде, а ще дав гроші на динамометр. І почав розказувати про своє дитинство. Мовляв, як він був десь мого віку, то жив сам із мамою і страшенно хотів якось їй допомогти, заробити грошей. Знову розказував про фури на трасі й карту СРСР.

— Мамо, а в кого найбільша у світі зарплата?

— У космонавтів, — відповідала мама, ріжучи капусту здоровезним ножем.

— Тоді я виросту й стану космонавтом!

15 лютого. Вчора була субота. До нас приїхав якийсь чоловік. Чи то з Америки, чи то з Англії. Дід сказав, що звати його Антон Харцман і що він знаний у світі професор-циганолог.

Харцман із дідом до ночі сиділи в кабінеті.

А сьогодні зранку дід сказав, що вони з Харцманом їдуть до Єдинця, і запропонував поїхати з ними.

Поїхали разом машиною, яку винайняв професор. Дід із Харцманом майже всю дорогу розмовляли, і цей іноземець виявився прикольним дядьком. Так я дізнався, що дід воював у Придністров'ї. Дивно, що він ніколи про це не розповідав.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ